

րեցին Սրբայ Աթոռոյ թանգարանին :
Շնորհակալեաց արժանի է նաև Վիւրթ-
շանոթ Յովհաննէս աղային նուէրը ,
որոնք են 40 հատի չափ Հեթմայ և
Եւնոնի Արիկկոյ մեր թագաւորաց
փոքր և մեծ արծաթ դրամները , և
քանի մի հին ստակներ : Այս եկե-
ղեցւոյ մէջ քառասուն մանուկ սեղանին
առջեւ եղած արձանադրութեանց և
տապանադրաց օրինակը հոս կը գնենք
'ի տեղեկութիւն հետաքրքիր անձանց :

Խաչ արձանի մի վրայ «Աւրբ» խա-
չքս բարեխօս առ Վրիստոս, խօջայ
Ասորութէի հոգւոյն և ճնողացն Սիր-
ցեկին , տէր աթմանասին թուին , ՌԻԸ
1028: Սեղանին աստիճաններուն վրայ
« Յոր վասն անչափ սիրոյ քոյին , բա-
նրդ 'ի կուռնէն աւեր մարմին , աղա-
չանօք աստուածածնին , թող զյանցա-
նքս տէր Օսթրաիայ կաթողիկոսին ,
որ և հանգեաւ 'ի մեծ թուին ՌԾ
1050 աւերարդին , յորժամ գայցես յաչ-
խարհ կրկին , յարժ դաս փառօք քոյին ,
զիս զմեղօք որդի սորին որ և պահես
շնորհիւ քոյին , ամէն » :

Պատին մէջ դրուած քարի մը վրայ :

« Հիսուս Վրիստոս տէրդ երկնային
երկրպագեալ անուան քոյին , որ կա-
մաւ հօրդ Քաճեալ հօտին իջլը յեր-
կնից յաշխարհ ստորին , վասն աղետից
... մեծի այգին զի էր կորեալ քոյ
սիրելին , նուաստացար յարգանդ կու-
սին և մարդ եղեր բողբոջին , չարա-
բանօք անհնարին , զմահ յանձն ա-
ւեր 'ի վերայ իաւլին , եղար 'ի ներքոյ
կնքեալ վիմին և կոփածոյ գերեզմա-
նին , յարեար փառօք աստուածային
և համբարձար առ հայր յերկինս , և
յորժամ դաս դարձեալ կրկին , կատա-
բածի յաւուր վերջին , յայնժամ յիշեա
ողորմութեղ հայրապետս հաւատարիմ
զտէր Պետրոս կաթողիկոսն , որ կայ
Բեքեալ յայս տապանին , լուսաւորեա

ղհոգի սորին ընդ լուսեւամ' Սրբոց քու-
րին , դասաւորեալ ընդ անուանակցին
Սուրբ Պետրոսի մեծի վիմին , և զպա-
տուական ոսկերք սորին զոր մեծա-
րեալ 'ի մէնջ պատուին , 'ի բժշկու-
թիւն ցաւոց , լիցին որք հաւատով ե-
կեալ մերձին , նա 'ի հօրէ ծնեալ լինի
կարկառ անուն փոքր քաղաքին , և
սրբութեամբ ինքն սնանի , որպէս
տաւորակ յանապատի , ի յափն մեծ Ափ-
րատ գետի 'ի վանքն սուրբ Տիմոթէ-
ոսի , զամս քառասուն և այլ աւերի , վա-
րըս ուղղէր ազգի ազգի , այլ և ունէր
շնորհաց հոգի , և հուշակեալ իմաստ
սորին , մեծ վարդապետ բացայայտող
գրոց բանին , բազում որդիս 'ի փառս
ածեալ , հանեալ բարձրաստիճանս ի
մաստից , տուեալ է գաւազան , որոց ա-
նարգն թումաս յետին , զոր եւ յետոյ
'ի Սուրբ հոգւոյն ընտրեալ լինի կա-
թողիկոս . վերակարգի զամս եօթն-
ոչ աւերի , բազում ձգանց սա հանդի-
պի որ և հանգեաւ 'ի մեծ թուին
1057 ՌԾԷ ին , յաւագ պահոց երեք-
շաբթի ի յերկրորդումն շաբաթին , ով
Սուրբ մանկունք նոր Սոնի որք և յե-
տոյ գայք գկնի , երես կոխան ձերում
ոսի , միայն խնդիրս ձէնջ կատարի ըզ-
սակաւ բանս յորժամ կարդայք , որ կայ
գրեալ յայս արձանի , սուրբ աղօթիւք
ձեր հայցեցէք , աստուծոյ աստուած ու
զորմի » :

Երանանկելի :

ԺԱՐԱՆԱԿԱՎՈՐԱԿԱՆԵՐ

— Աւրաթութեամբ սրտի կը ծանու-
ցանեմք հարցասէր հասարակութե որ
Սուրբ Յարութեան Տաճարի գմբէթի
շինութիւն և ներքին նկարակերտութիւն-
ները բողբոջին լրացած են և այժմ

միջին առևտրականները կը հանուին, որ յուսով ենք թէ քսան աւուր մէջ աւարտուի : Եւս վերանորոգութիւնը առանձին չբեղութիւն կ'ուտայ այսօր Յարութեան Տաճարին, ինչպէս ընդարձակութեամբ և բարձրութեամբ, նոյնպէս և Ճարտարապետական նորութեամբ, նկարուց գեղեցկութեամբ և ներքին լուսաւորութիւն : Ուրախ ենք, որ Յարութեան Տաճարը ոչ միայն իւր նուիրականութիւն, այլ և արտաքին հոյակապութեամբ պիտի գրաւէ այսուհետեւ բարեպաշտ ուխտաւորաց և այցելուաց մտադրութիւնը և միանգամայն պիտի յաւերժացնէ մեծագործ Տէրութեանց փառքը, որոց խնամքով և առատաձեռնութիւն վերանորոգեցաւ յիշեալ գմբէթը :

— Ընոյն մէջ միաբանական Ուխտիս Ըրթ. անդամներէն երկուքը՝ Երեմիա վարդապետն Խարբերդցի և Իսառնաբաս վարդապետն Գանձակեցի, մեկնեցան Սուրբ Ըթողես : Ըռաջինն ուղեւորեցաւ 'ի Պոլս և անտի պիտի անցնի 'ի Ռուսաստան, Ըթողոս ինչ ինչ կալուածներուն վերահասուի գործերու և բարեպաշտ ազգայիններէն կաճաւոր նուէրներ ընդունելու 'ի բուրձրութիւն վիճակի Ռուսիս, իսկ երկրորդն ուղեւորեցաւ 'ի Կամակոս, տեղւոյն հայագիւ ժողովուրդը հռիւծելու և աթոռապատկան կալուածոց և շինուածոց վերահասութիւն գործելու :

— Ընոյն վերջերը Սուրբ քաղաքն հասաւ Հասունեան Ըմեն . Սրբազանը, որ իւր գալստեան երկրորդ օրը, եկաւ Սուրբ Ըթողս, և սրբոց Յակովբեանց տաճարին մէջ իւր ուխտը կատարելէն զինի՝ այցելութիւն ըրաւ Ըմեն . Սրբազան Պատրիարքին : Յետ այնորիկ սկսաւ մի առ մի տեսնել Ըթողոս Տգարանը, Ժառանգաւորաց

Վարժարանը, Երկրորդաց Գարդը և կատարել իւր ուխտը նմանապէս Հրեշտակապետի և Փրկչի վանուց մէջ : Երբին Սրբազնութիւնը այժմ ուղեւորած է իւր ուխտը կատարելու 'ի Բեթլէհէմ, ի Բեթլէէ և ի ճնդեան վանս Յովհաննու, որոյ ի գարձին Ըթողոս Ըմեն . Պատրիարքը պատիւ պիտի ունենայ փոխադարձ այցելութեամբ յարել զինքը : Եւ ըսուի որ Երբին Սրբազնութիւնը առաջիկայ ամսոյն մէջ պիտի ուղեւորի 'ի Իրանս :

— Սեր Ըրգոյ Թղթակիցը կը գրէ, որ Յոպպէի մէջ հրէայ պատանի մի իւր վարուց համար սաստիկ յանդիմանուելով իւր մօրէն՝ ինքը զինքը ըսպաներ է կախուելով, Եւս դժբաղդէպքը Թող մի խրատ լինի ճողաց, որ 'ի մանկութենէ սկսին բարեբարու յուսութեան մէջ զարգացնել իրենց զաւակները, և ոչ թէ երկար ժամանակ անխնամ Թողով՝ ի վերջոյ ստիպուին այնպիսի սաստիկ միջոցներ գործ դնել, որ փոխանակ ուղեւորել իրենց զաւակաց վարքը՝ նոցա մահուանը պատճառ լինին և մորմոքելով ողբան :

— Ընոյն 29 ին Վարդապ Խաչի առնին, Ըմեն . Պատրիարք Սրբազան Հայրը հանգիսաւոր պատարագ մատուց Բրիտանոսի Տեառն մերոյ Սուրբ Գերեզմանին վրայ և աւագ սարկաւագութեան աստիճան տուաւ յոր ռանգաւորաց վարժարանի աշակերտներէն չորսին, այն է Յակոբայ Ընուշեան Պօլսեցոյ, Գրիգորի Սարգսեան Կեսարացոյ, Գրիգորի Բարսեղեան Կեսարացոյ և Կարապետի Բարունուկեան Ըրապկերցոյ, որոնք իրենց ազատ կամօք և յօժարութեամբ ընդունեցին յիշեալ աստիճանը : Ըմեն . Պատրիարք Հայրը յառաջագոյն կոչեց իւր մօտ Վարժարանի յառաջագէմ աշակերտները և համառօտիւ ազգաբա-

րութիւն ըրաւ, որ թէպէտ Սուրբ
Վթառը կարօտութիւն ունի ասորեա
ւագաց և թէպէտ աշակերտք կան
խապէս իրենց ձեռագորով խոտապոծ
են եկեղեցական ըլլալ, բայց ինքը չը
կամի 'ի գործ դնել որ և իցէ ասիպո
ղտկան միջոց, որ ընդդէմ լինի խզի
և ազատութեան, այլ 'ի կամս իւրա
քանչիւրոց կը թողու ազատօրէն ընա
րել իւր վիճակը: Եւ այսպէս, պա
տուիրենց որ իւրաքանչիւր աշակերտ
առանձինն մտադրութեամբ խորհելով
գորով յայտնէ իւր բաղձանքը: Ամենք
որդիաբար խնդրեցին Ս. Հօրէն ա
պագային թողուլ իրենց որոշումը, իսկ
վերոգրեալ չորս ժառանգաւորները
յայտնեցին ազատական յօժարութիւն
սարկուազութեան մասին: Արքազան
Հայրը սիրով ընդունեց և պարտաւո
րեց որ սարկուազութեան պաշտօնի
հետ միասին անխափան շարունակեն
'իրենց ուսմունքը, և մանաւանդ ամեն
շանք 'ի գործ դնեն օրինաւորապէս
ազատութեան իրենց եկեղեցական կոչման
համար:

Հարկ չենք համարիր ասել, որ
Վմե. Հօր բռնած ազատական ըն
թացքը ժառանգաւորենց նկատմամբ
և իւր ըրած ազգաբարութիւնը ամե
նայն գովութեան արժանի է: Ս' ասն
զի, ամենայն որ կը խոտոտվանի՝ թէ
ազատութեամբ և անձնական համու
մամբ ընտրած վիճակ մի որչափ քաղ
բութիւն և արգասաւորութիւն ու
նի: Այսին թէ այս փափուկ կէտը
ամեն տեղ և ամեն ժամանակ զգուշա
վեամբ պահպանուի, որպէս զի եկե
ղեցականութիւնը օր աւաւր իւր վե
սեմութիւնը և բարձրութիւնը ստա
նայ և խաղաղ վերանուն այն եղծում
ները, որոնք յառաջացած են, կամ
չը պատրաստուան, կամ անյօժար, և
կամ քարօտութենէ եկեղեցական է:

Ղաճ՝ եկեղեցականներէ: Այսին թէ
սակաւ լինին մեր եկեղեցականքը,
բայց ընտիրք և իրենց վսեմ կոչման
պարտքերը ճանաչողք և կոտորողք:
Առջայտ ենք, որ սուրբ Վթառաց
վարժարանի աշակերտ՝ այժմեան չորս
նորընծայ սարկուազները ի ժամանա
կին այնպիսի եկեղեցականներ պիտի
լինին, որոնք պարծանք են Վգի և ե
կեղեցւոյ: Իրենց վարք ու բարքը,
ուսումնասիրութիւնը և մանաւանդ
ինքնայօժար կամօք եկեղեցական կո
չումն ընդունելը՝ այն օրինակ յայտն
կը խոտոտան մեզ: Տար Արկինք, ոյ
լիովին պահուէին այս յայտը, որ մի
ակ արխաւք կարէ լինիլ Վմե. Պատրի
արքի և քոյր միաբանական Աւստիս
հայրութեան խնամոց և բազմանոց: